

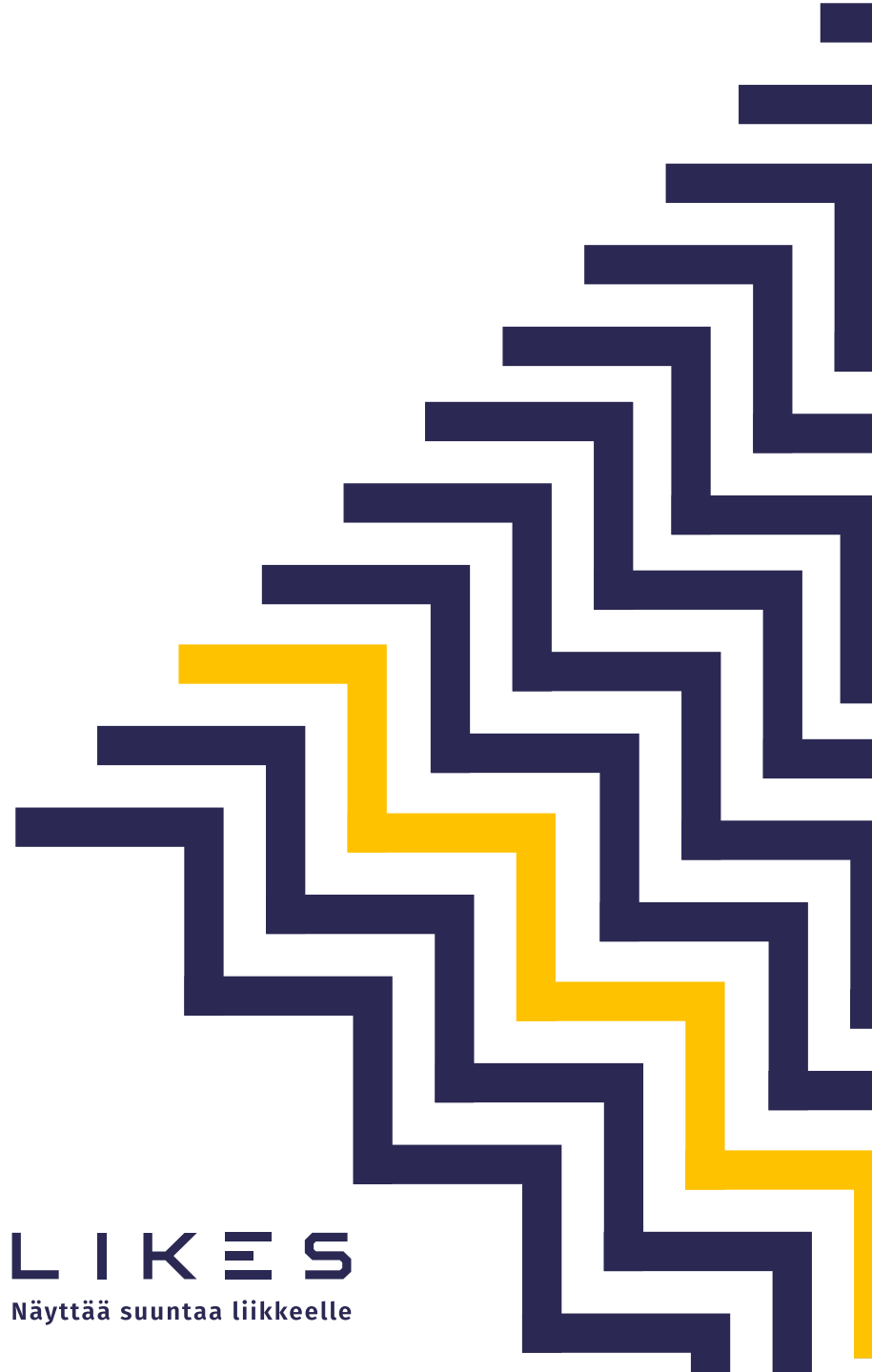
Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmakooste

Liikunnallisen elämäntavan paikallisten
kehittämishankkeiden seuranta ja arviointi 2021

Likes
Strateginen tietotuotanto
Marianne Turunen, Elina Tarkiainen & Kaarlo Laine

LIKES
Näyttää suuntaa liikkeelle

Valtionavustuksen tarkoitus ja painopisteet

Tarkoitus

Liikunnallisen elämäntavan paikallinen kehittämisavustus on opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä ja aluehallintovirastojen jakama hankeavustus, jota voivat hakea kunnat sekä varhaiskasvatusta järjestävät rekisteröidyt yhteisöt ja säätiöt.

Avustuksen päätavoitteena on lisätä väestön liikuntaa ja fyysistä aktiivisuutta elämäntavassa, erityisesti vähän liikkuvien osalta. Avustusten avulla toimeenpannaan valtakunnallisia liikunnanedistämishankkeita eli Liikkuvat-ohjelmia paikallisella tasolla.

Painopisteet

Avustuksen pääpainopisteet vuonna 2021 olivat **Liikkuva varhaiskasvatus, Liikkuva aikuinen ja Ikiliikkuja -ohjelmien tavoitteisiin kytkeytyvät toimet.**

Avustuksen muut painopisteet olivat matalan kynnyksen lasten ja nuorten liikunta, soveltava liikunta, useiden ikäryhmien liikunta ja muu esimerkiksi yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa liikunnallisessa elämäntavassa edistävä toiminta.

[\(OKM 2021\)](#)

Liikkuva varhaiskasvatus -toiminta liikunnallisen elämäntavan paikallisissa kehittämishankkeissa

Liikunnallisen elämäntavan paikallisia kehittämisavustuksia myönnettiin vuonna 2021 yhteensä 154 hankkeelle 2 998 520 euroa.

Yhteensä 91 hanketta ilmoitti hankkeen kohdistuvan 1–100 prosenttisesti Liikkuva varhaiskasvatus -toimintaan eli varhaiskasvatuksen liikunnallistamiseen:

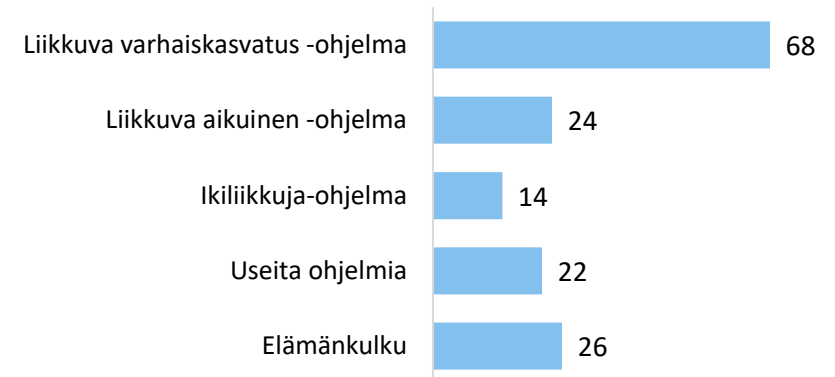
100 %	30 hanketta
80–99 %	22 hanketta
51–79 %	15 hanketta
5–50 %	24 hanketta

Muita kohderyhmiä olivat aikuiset, ikäihmiset, muut lapset ja nuoret, soveltava liikunta ja elämäntilanne.

Liikkuva varhaiskasvatus -avustushaussa painotettiin varhaiskasvatuksen toimintakulttuurin liikunnallistamista, varhaiskasvatuksen henkilöstön osaamisen ja tietoisuuden lisäämistä, yhteistyötä huoltajien kanssa sekä kuntakoordinaatiota.

Hankkeista 68 kohdistettiin toimintasuunnitelmien perusteella pääosin Liikkuvaan varhaiskasvatukseen. Nämä hankkeet olivat ilmoittaneet, että toiminnasta vähintään 50 % kohdistui varhaiskasvatukseen tai esiopetukseen.

Liikunnallisen elämäntavan paikalliset kehittämishankkeet pääasiallisen kohdentumisen mukaan v. 2021 (hankkeiden lkm).

Useiden ohjelmien hankkeet voivat sisältää varhaiskasvatukseen kohdistuvia toimia yhtenä osana. Elämäntilanne-hankkeiden tavoitteena oli pääasiassa edistää kaikkien kuntalaisten liikkumista ja hyvinvointia.

Kunta	Hanke	Myönnetty avustus	Vaka (%)	Ensisijainen kohderyhmä
Espoo	Vasu todeksi, arki liikkuvaksi 3	48 000 €	100 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Hattula	Hattulan liikkuva varhaiskasvatus	24 000 €	100 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Helsinki	Varhaiskasvatuksen arki liikkuvaksi	60 000 €	100 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Imatra	Liiku ja leiki- iloa päivään!	18 000 €	100 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Kemiönsaari	Glädje och rörelse i Kimitoöns kommun	6 500 €	100 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Kirkkonummi	Liiku mun kanssa! - Liikkumisella kohti kestävämpää elämäntapaa Kirkkonummella	35 000 €	100 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Kuhmoinen	Varhaiskasvatuksen motoriset taidot 2	3 500 €	100 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Lapinlahti	Liikkuva varhaiskasvatus	3 000 €	100 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Lapua	Liikkuva varhaiskasvatus	10 900 €	100 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Lohja	Voimaa varhaiskasvatukseen – liikettä arkeen	10 000 €	100 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Muonio	Helmiä Tunturin Juurella2	2 500 €	100 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Mustasaari	Minikids In Action	49 700 €	100 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Muurame	Liikkuva Muurame varhaiskasvatuksessa	4 400 €	100 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Nivala	Liikunnallisen elämäntavan paikalliset kehittämisavustukset	15 200 €	100 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Nokia	LaatuLiike 2021	15 200 €	100 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Nurmijärvi	Seikkailijan matkassa - nujuamme Nurmijärvellä vol 2	22 000 €	100 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Porvoo	Liikkuvien Lillien ja Vikkelien Viikareiden vauhti kasvaa	46 000 €	100 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Pyhäjoki	Ilo kasvaa liikkuen varhaiskasvatuksessa (ILOKaS)	6 000 €	100 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Raisio	Raision liikkuva varhaiskasvatus	14 500 €	100 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Ruokolahti	Liikunnallisen elämäntavan paikalliset kehittämisavustukset	11 000 €	100 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Salo	Ihanasti Pihalla	10 000 €	100 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Sievi	Liikkuvien lasten Sievi – hankkeen jatkohakemus	17 000 €	100 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Siilinjärvi	Iloa liikkumiseen Siilinjärvellä	10 300 €	100 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Somero	Reipas-notkija Somero	8 000 €	100 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Sotkamo	Liikettä varhaiskasvatukseen Sotkamossa 2	4 500 €	100 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Tervo	Varhaiskasvatuksen liikuntahanke	500 €	100 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Teuva	Yhyres liikkeelle!	13 000 €	100 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Ulvila	Leikkien ja loikkien ulkona	18 500 €	100 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Vantaa	Vantaan liikkuva päiväkotitoimi - Yhdessä eteenpäin	75 000 €	100 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Vihti	Esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen luontoliikuntahanke	5 000 €	100 %	Liikkuva varhaiskasvatus

Varhaiskasvatussisältöjen osuus hankkeissa

Yhteensä 91 hanketta ilmoitti hankkeen kohdistuvan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen liikunnallistamiseen. Hankkeet luokiteltiin kohderyhmittäin toimintasuunnitelmien perusteella. Hankkeista 68 kohdisti toimintansa ensisijaisesti varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen.

Jatkuu seuraavalla sivulla →

Kunta	Hanke	Myönnetty avustus	Vaka (%)	Ensisijainen kohderyhmä	Kunta	Hanke	Myönnetty avustus	Vaka (%)	Ensisijainen kohderyhmä
Oulu	Puoli päivää pihalla -hanke	38 500 €	99 %	Liikkuva varhaiskasvatus	Seinäjoki	Porukalla luontoon	39 900 €	70 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Parainen	Fart på påkarna - rörelseglädje i skärin / Vauhtia töppösiin- Liikunnaniloa saaristossa	28 000 €	95 %	Liikkuva varhaiskasvatus	Taipalsaari	Koko ikä liikettä! Taipalsaarella	4 000 €	70 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Pello	Meän kläpit liikkuu 2021	5 400 €	95 %	Liikkuva varhaiskasvatus	Toholampi	LILLI-lisää liikuntaa 2	11 160 €	70 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Sastamala	Leiki ja Liiku - Sastamala	21 100 €	95 %	Liikkuva varhaiskasvatus	Rautalampi	"KATO, OSSOON KUPERKEIKAN"	2 100 €	69 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Aura	Lisää liikuntamahdollisuuksia lapsen päivään	5 000 €	90 %	Liikkuva varhaiskasvatus	Luoto	Rörelseglädje - för hållbara barn	14 400 €	64 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Hirvensalmi	Ompun liikuntahanke	3 800 €	90 %	Liikkuva varhaiskasvatus	Lieto	Liikkuva Lieto ja Liikkuva varhaiskasvatus	20 400 €	60 %	Useita ohjelmia
Keuruu	Vipinää varhaiskasvatukseen ja vapaa-aikaan	19 800 €	90 %	Liikkuva varhaiskasvatus	Paltamo	LÄHILIIKKUJA2 -jatkohanke	26 000 €	50 %	Useita ohjelmia
Liperi	Liikunnan iloa meidän päiväkodin arkeen	2 100 €	90 %	Liikkuva varhaiskasvatus	Isokyrö	Opin liikkuen- hanke	17 500 €	50 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Pori	Hei me liikutaan- yhdessä !	25 000 €	90 %	Liikkuva varhaiskasvatus	Kannus	Askeleita hyvinvointiin 2	23 000 €	50 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Sauvo	Luonto liikuttaa lasta -hanke	4 000 €	90 %	Liikkuva varhaiskasvatus	Kolari	Liikuthan Kolarissakin	5 500 €	30 %	Useita ohjelmia
Veteli	Yhdessä liikkeelle ja luontoon2	15 000 €	90 %	Liikkuva varhaiskasvatus	Keminmaa	Keminmaan liikuntaneuvonnan palveluketjun kehittäminen ja toteuttaminen	17 900 €	30 %	Useita ohjelmia
Maalahti	Rörelserikt liv	64 750 €	85 %	Liikkuva varhaiskasvatus	Nakkila	Kuperkeikkaa läpi elämän 4	15 300 €	30 %	Useita ohjelmia
Tampere	Tampereen malli - Lupa liikkua	123 200 €	85 %	Liikkuva varhaiskasvatus	Kokkola	Iloa ja liikettä pienille & Tuu mukaan - harrasteliikunta	32 150 €	26 %	Liikkuva varhaiskasvatus
Eurajoki	Leila 3 -Leikkien liikkuvaan arkeen	12 000 €	80 %	Liikkuva varhaiskasvatus	Ranua	Etsivä liikunta II Ranua	16 000 €	20 %	Useita ohjelmia
Iisalmi	Lapset liikkeelle Iisalmessa, jatkohanke	4 500 €	80 %	Liikkuva varhaiskasvatus	Utsjoki	Liikkuva ja hyvinvoiva Utsjoki	17 500 €	20 %	Elämäkouluk
Ikaalinen	Luonto liikuttaa	18 200 €	80 %	Liikkuva varhaiskasvatus	Konnevesi	Yks-kaks-kolme, Konnevesi kuntoon!	31 500 €	20 %	Useita ohjelmia
Karkkila	Puuskutusta päivään 3	24 000 €	80 %	Liikkuva varhaiskasvatus	Valkeakoski	Varhaiskasvatusta ja liikuntaneuvontaa	19 500 €	20 %	Useita ohjelmia
Kokemäki	Ilo meillä irti on.....Liikkuva varhaiskasvatus Kokomäellä	4 500 €	80 %	Liikkuva varhaiskasvatus	Äänekoski	Liikkuvampi Äänekoski	9 000 €	20 %	Useita ohjelmia
Kouvola	Fenomenoo, ilmiömaistä liikkumista	59 000 €	80 %	Liikkuva varhaiskasvatus	Kihniö	Liikunta osaksi hyvinvointia	8 900 €	20 %	Elämäkouluk
Liperi	Kaikki yhes koos - perheet liikkuvat	5 800 €	80 %	Liikkuva varhaiskasvatus	Joutsa	Joutsa Liikkuu 2020-2022	18 400 €	20 %	Elämäkouluk
Siikajoki	Lysti liikkua!	6 500 €	80 %	Liikkuva varhaiskasvatus	Asikkala	Liikkuva & Hyvinvoiva Asikkala	34 000 €	15 %	Useita ohjelmia
Tornio	Kläpit kartanolle ja aikuiset mukaan	21 000 €	80 %	Liikkuva varhaiskasvatus	Kuortane	Liikkuva Kuortane – Liikkumalla parempi mieli	13 250 €	15 %	Elämäkouluk
Pirkkala	Kestävä liikkuminen Pirkkalan varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa - Pienten askelten polkuja	18 450 €	75 %	Liikkuva varhaiskasvatus	Kärkölä	Liikkuva Kärkölä 2021-2023	23 000 €	10 %	Elämäkouluk
Vaasa	Vipinää vekaroihin	29 550 €	75 %	Liikkuva varhaiskasvatus	Ylitornio	Liikuttavampi arki Ylitorniolla	15 200 €	10 %	Useita ohjelmia
Orivesi	Liikkuva Varhaiskasvatus 2	17 900 €	70 %	Elämäkouluk	Hämeenkyrö	Liikuntaa lähiympäristössä	12 200 €	10 %	Elämäkouluk
Alavus	Pienestä pitäen liikkujaksi 3	14 400 €	70 %	Liikkuva varhaiskasvatus	Kinnula	Kinnula liikkuu	7 500 €	10 %	Elämäkouluk
Jyväskylä	Liikkuva varhaiskasvatus - Tukea tarvitsevan lapsen liikkuva polku	24 250 €	70 %	Liikkuva varhaiskasvatus	Kalajoki	Meriluonto liikunnan lähteenä III	35 000 €	10 %	Useita ohjelmia
Karvia	Willi Werkosto - iloa liikunnasta 2	7 000 €	70 %	Liikkuva varhaiskasvatus	Vantaa	Aktiivinen elämäntaari - Liikkuva Vantaa	89 000 €	5 %	Elämäkouluk
Kotka	Myö liikkuen leikitää ulkoon ja sisäl	27 000 €	70 %	Liikkuva varhaiskasvatus	Porvoo	Liikutaan Porvoon Mitalla 2020-2030 / toiminta 2021	61 000 €	5 %	Elämäkouluk
Pornainen	Liikkuva lapsi varhaiskasvatuksessa -hanke	24 000 €	70 %	Liikkuva varhaiskasvatus	Parkano	Hyvinvointia liikuntaneuvonnasta	17 100 €	5 %	Useita ohjelmia
Puumala	Vauhtia Viikareihin!	4 000 €	70 %	Liikkuva varhaiskasvatus					

Liikkuva varhaiskasvatus -hankkeet

68

Hankkeiden lukumäärä

67

Kuntien lukumäärä

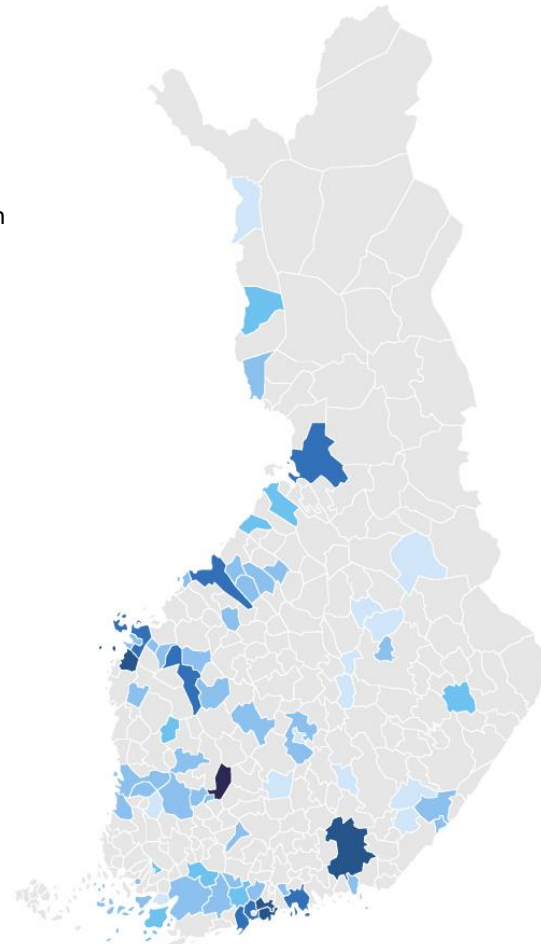
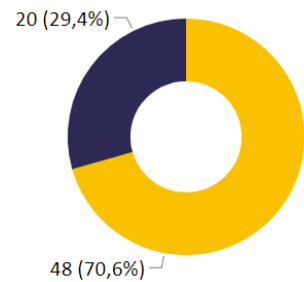
1 371 210 €

Myönnetty avustus

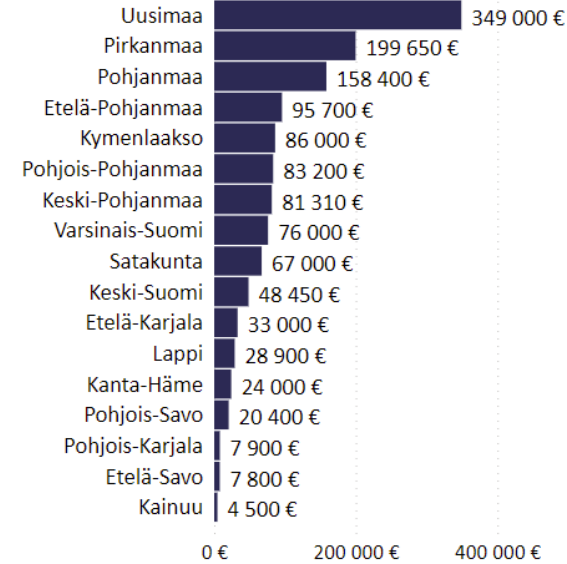
Myönnetty avustus kunnittain
vuonna 2021.

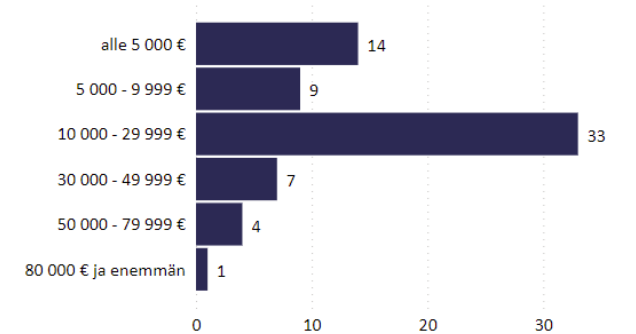
Jatkava hanke
(hankkeiden lkm)

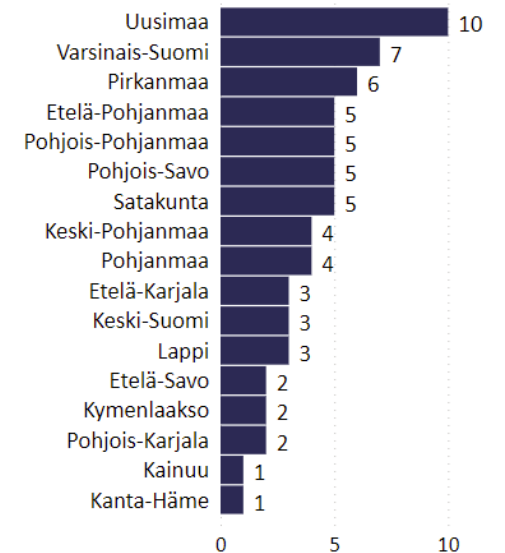
Myönnetty avustus maakunnittain

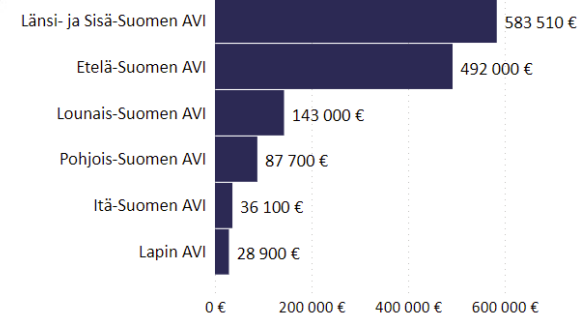
Hankkeiden lukumäärä myönnetyn
avustuksen mukaan

Hankkeiden lukumäärä maakunnittain

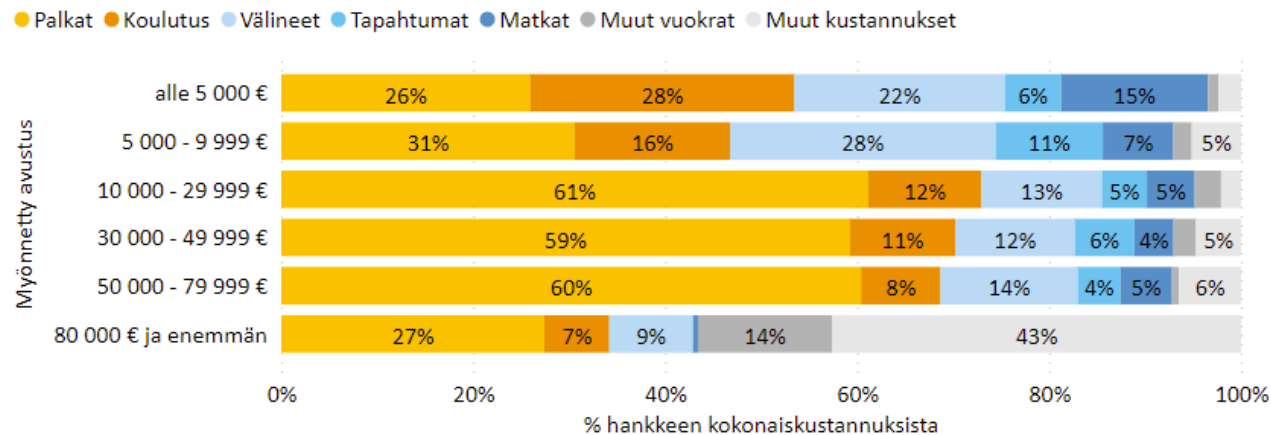
Myönnetty avustus AVI-alueittain

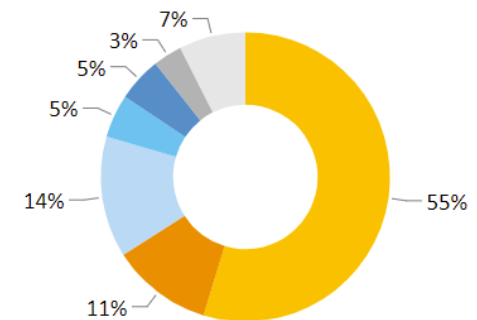
Liikkuva varhaiskasvatus -hankkeiden kustannusarviot kululajeittain

Suurin osa hankekustannuksista oli palkkoja. Liikkuva varhaiskasvatus -hankkeet budjetoivat palkkoihin keskimäärin 55 % kokonaiskustannuksistaan. Toiseksi eniten Liikkuva varhaiskasvatus -hankkeet budjetoivat välinehankintoihin (14 %). Suuremmissa hankkeissa panostettiin enemmän hankkeen koordinointiin ja hanketyöntekijän palkkaukseen. Pienemmissä hankkeissa kustannusten painotus oli tasaisempi palkkakustannusten, koulutuksen ja välineiden kesken. Yli 80 000 euroa avustusta saaneita Liikkuva varhaiskasvatus -hankkeita oli vain yksi.

Suunniteltu kustannusten jakautuminen eri kokoluokan hankkeissa (% kokonaiskustannuksista)

Suunniteltu kustannusten jakautuminen kaikissa hankkeissa (% kokonaiskustannuksista)

Hankkeiden toimenpiteet

Liikkuva varhaiskasvatus -hankkeiden tavoitteena oli mahdollistaa lasten suositusten mukainen liikkuminen varhaiskasvatuspäivän aikana. Lisätavoitteina oli usein henkilöstön hyvinvoinnin ja perheiden roolin vahvistamista.

Tavoitteisiin pyrittiin seuraavilla toimenpiteillä:

- Perheiden kannustaminen vapaa-ajan liikuntaan, osallistaminen ja toiminnalliset vanhempainillat
- Välinehankinnat ja ympäristöjen muokkaus
- Henkilöstön täydennyskoulutukset
- Liikunnalliset tapahtumat
- Lasten tutustuttaminen luontoon ja lähiympäristöön
- Yhteistyön lisääminen mm. seurojen ja koulujen kanssa
- Yksikkö- ja ryhmäkohtaisten liikuntavastaavien nimittäminen

Uusissa hankkeissa käynnistettiin toimintaa: otettiin pieniä askelia käytäntöjen muuttamiseksi, täydennettiin välineistöä ja suunniteltiin uusia toimintatapoja.

Jatkohankkeissa perusteltiin ja jatkokehitettiin toimintaa: osallistettiin lapsia, vanhempia ja kasvattajia, koulutettiin henkilöstöä ja nimitettiin liikuntavastaavia.

Toimenpiteet Liikkuva varhaiskasvatus -hankkeiden toimintasuunnitelmissa

Sisällöt eri kokoluokan hankkeissa

Hankkeiden koko määriteltynä myönnetyn avustuksen mukaan

Pieni hanke

Hankkeet sisälsivät perheliikuntaa, välinehankintoja, koulutuksia, tapahtumia ja retkiä. Retket mainittiin suunnitelmissa yleisemmin kuin suuremmissa hankkeissa.

Pienet hankkeet budjetoivat palkkoihin ja palkkioihin pienemmän osan kuluja kokonaiskustannuksistaan kuin suuremmat hankkeet. Välineisiin ja koulutuksiin budjetoitiin suurempia hankkeita suurempi osuus.

Pienissä hankkeissa suunniteltiin harvemmin toimia yhteistyön kehittämiseksi verrattuna suurempiin hankkeisiin. Useampi kuin joka toinen pieni hanke ei ilmoittanut hankkeelle yhteistyötahoja.

Pieniä hankkeita toteutettiin eniten pienissä alle 5 000 asukkaan kunnissa.

Pieni hanke (n=23): myönnetty avustus alle 10 000 €.

Keskikokoinen hanke

Suunnitelmissa korostuivat osallisuuden vahvistaminen, Nykytilan arviointi, yhteistyö ja verkostot sekä viestintä.

Keskikokoiset hankkeet suunnittelivat pieniä hankkeita yleisemmin hankekoordinaatioon, yhteistyöhön, organisointiin ja osallistamiseen liittyviä toimenpiteitä. Keskikokoiset hankkeet budjetoivat keskimäärin 61 % kokonaiskustannuksistaan palkkoihin.

Keskikokoisia hankkeita oli väestömäärältään kaikenkokoisissa kunnissa.

Keskisuuri hanke (n=33): myönnetty avustus 10 000–29 999 €.

Suuri hanke

Toimenpiteet kytkettiin osaksi laajempia suunnitelmia. Yleisiä toimenpiteitä olivat Nykytilan arviointi, osallisuuden vahvistaminen, yhteistyö ja verkostot, teknologia ja digitaalisuus sekä viestintä.

Suuret hankkeet suunnittelivat laajasti koordinaatioon, yhteistyöhön, osallistamiseen, kehittämiseen ja arviointiin liittyviä toimenpiteitä. Hankkeet budjetoivat suurimman osan kokonaiskustannuksistaan palkkoihin ja palkkioihin. Joka toisessa hankkeessa suunniteltiin henkilöstön hyvinvointia ja liikkumista lisääviä toimia.

Suurista hankkeista 75 % toteutettiin yli 40 000 asukkaan kunnissa.

Suuri hanke (n=12): myönnetty avustus yli 30 000 €.

Yhteistyö hankkeissa

Lähes joka toinen Liikkuva varhaiskasvatus -hanke suunnitteli toimia yhteistyön ja verkostojen kehittämiseksi.

Yleisimpiä yhteistyötahoja olivat liikunnan aluejärjestöt, paikalliset seurat sekä kunnan liikunta- ja vapaa-aikapalvelut.

Suunnitelmat koskivat yhteistyön aloittamista, verkostojen rakentamista, palvelusektorirajat ylittävien suhteiden vahvistamista ja työnjaon vakiinnuttamista.

Yhteistyön tuloksina suunniteltiin koulutuksia, koordinaatioryhmiä, vanhempainiltoja ja tapahtumia, perheliikuntaa, perheliikuntaneuvontaa, lasten liikuntatoimintaa, varhaiskasvatuksen ulkovaikotilastoja lisäämistä ja tiedon lisäämistä lasten liikkumisesta tai varhaiskasvatuksen liikkumisolosuhteiden nykytilasta.

Yhteistyötahotiedot perustuvat hakemusvaiheessa ilmoitettuihin tietoihin. Osa hankkeista ei nimennyt tahoja ja osa ilmoitti kumppanien tarkentuvan myöhemmin.

Liikkuva varhaiskasvatus -hankkeiden yhteistyötahot hankesuunnitelmissa

Liikkuva varhaiskasvatus -toiminta hankkeissa 1/2

Huoltajien tietoisuuden lisääminen ja perheliikunta

Hankesuunnitelmien perusteella huoltajien tietoisuuden lisääminen ja perheliikuntapäivien ja -tapahtumien järjestäminen ulkona ja luonnossa olivat Liikkuva varhaiskasvatus -hankkeiden yleisimpiä toimenpiteitä. Tietoisuutta lisättiin vasu-keskusteluissa, toiminnallisissa vanhempainilloissa, perheliikuntatapahtumissa ja etäluennoilla.

Perheitä kannustettiin omaehtoiseen liikkumiseen ohjatuilla liikuntavuoroilla ja lainaamalla välineitä. Perheitä varten hankittiin lainattavia välinekasseja, liikuntasatukirjoja ja perheliikuntapasseja. Muutamissa kunnissa kehitettiin poikkihallinnollista yhteistyötä perheliikuntaneuvonnan palveluketjujen kehittämiseksi tai lisättiin yhteistyötä seurojen ja järjestöjen kanssa tapahtumien, liikuntavuorojen ja kerhojen järjestämiseksi.

Koulutukset ja osaamisen lisääminen

Hankkeissa koulutettiin henkilöstöä kunnan varhaiskasvatussyksiköissä, yksityisessä varhaiskasvatuksessa ja perhepäivähoidossa. Myös liikuntaohjaajia koulutettiin. Koulutukset liittyivät mm. luontoliikunnan ohjaamiseen, metsäpedagogiikkaan, liikuntaleikkien ohjaamiseen, motoristen taitojen havainnointiin, musiikkiliikuntaan ja soveltavaan liikuntaan (ks. sanapilvi).

Tavoitteena oli lisätä henkilöstön ohjausvalmiuksia, motivoida ja sitouttaa henkilöstöä, parantaa lasten taitojen havainnointia, parantaa erityistä tukea tarvitsevien asemaa ja edistää teknologiaosaamista. Koulutuksia järjestivät Liikunnan aluejärjestöt, Suomen Latu sekä muut yhdistykset (mm. Sydänliitto, Painiliitto) ja yritykset.

Kurssi- ja koulutuskustannusten selitteet Liikkuva varhaiskasvatus -hankehakemuksissa.

Liikkuva varhaiskasvatus -toiminta hankkeissa 2/2

Johtajuuden kehittäminen

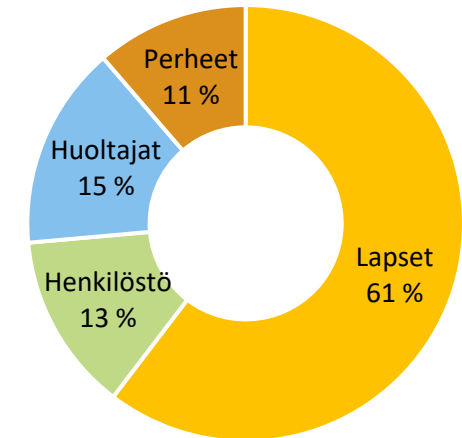
Johtajuuden kehittämiseen tähtäviä toimia oli kirjattu alle viidennekseen hankesuunnitelmista. Näiden hankkeiden tavoitteina oli vahvistaa strategista johtamista kunnan hyvinvoinnin edistämistyössä, johtaa vahvemmin kunnan ja esimerkiksi järjestöjen välistä yhteistyötä, lisätä johtajien tietoisuutta ja ottaa varhaiskasvatusyksiköiden johtajat paremmin mukaan kehittämistyöhön. Hankkeissa esimerkiksi otettiin käyttöön Johtajan työkirja. Johdon koulutuksia ei yleensä suunniteltu.

Osallisuuden vahvistaminen

Hankkeissa tavoiteltiin usein lasten osallisuuden vahvistamista (ks. kuvio). Hankkeissa osallisuuden vahvistaminen oli lasten omien liikkumisideoiden kuulemistä ja täytäntöön laittamista. Lasten ideoita kuultiin ja kirjattiin suunnitelmientekovaiheissa sekä myös päivittäin arjessa. Ideoita kuultiin toimintaympäristön muutostöissä, välinehankinnoissa ja liikuntaleikeissä. Osassa hankkeita edistettiin lasten osallisuutta soveltavan liikunnan välinehankinnoilla ja henkilöstön koulutuksella. Huoltajien osallisuutta edistettiin vanhempainilloissa, vasukeskusteluissa ja erillisillä kyselyillä. Perheiden osallisuutta edistettiin kannustamalla perheitä liikkumaan yhdessä vapaa-ajalla. Varhaiskasvatuksen henkilöstöä kuultiin toimenpiteiden suunnitteluvaiheessa.

Nykytilan arviointi

Nykytilan arviointi ohjasi kuntien ja yksiköiden kehittämistoimintaa ja antoi palautetta toimenpiteiden vaikutuksista. Toimintasuunnitelmatasolla Nykytilan arviointi mainittiin toimenpiteitä ohjaavana. Tuloksia käytettiin kehittämistoimenpiteiden valintaperusteina. Arviointisuunnitelmissa mainittiin yksikön tulosten tai Virveli-tiedon hyödyntäminen toiminnan toteutumisen ja vaikutusten arvioinnissa.

Osallisuuden vahvistamisen kohteet hankesuunnitelmissa.

Muut yleiset toimenpiteet

Välinehankinnat

Välinehankintoja tehtiin lähes kaikissa Liikkuva varhaiskasvatus -hankkeissa. Hankintoja tehtiin yksikkö- ja ryhmäkohtaisesti sekä perhepäivähoitoon. Osa hankinnoista tehtiin kiertäviksi perheissä. Yleisimpiä välinetyyppejä olivat liikuntakalusteet ja pienvälineet. Liikuntakalusteita olivat mm. trampoliinit, matot, patjat, tunnelit ja kiipeilyseinät. Pienvälineitä olivat esim. pallot, kartiot ja vanteet.

Hankintojen suunnittelussa käytettiin väline- ja tarvekartoituksia, kyselyjä henkilökunnalle ja vanhemmille sekä Nykytilan arviointia. Osa hankkeista kiinnitti huomiota lasten erityistarpeisiin.

Palkkaukset ja palkkiot

Avustuksia käytettiin hanketyöntekijöiden palkkoihin, sijaiskuluihin ja ohjaajapalkkioihin. Hanketyöntekijät olivat täysi- tai osa-aikaisia ja yleisimmin nimikkeeltään liikunta- tai hankekoordinaattoreita. Sijaiskulut kohdentuivat henkilöstön koulutusten ajalle. Ohjaajapalkkioita maksettiin esimerkiksi paikallisen urheiluseuran liikuntaohjaajille.

Tapahtumat ja tempaukset

Tapahtumia toteutettiin ryhmä-, yksikkö-, kuntakohtaisina tai alueellisina. Tapahtumien kustannukset olivat pieniä. Tapahtumat olivat yleisimmin toiminnallisia vanhempainiltoja ja perheliikuntatapahtumia, ja ne järjestettiin yleensä ulkona. Tapahtumien tavoitteena oli tiedon leviäminen hankkeesta, liikunnalliseen toimintakulttuuriin tutustuttaminen, vakiinnutettava kausittainen toiminta ja perheiden mukaan saaminen hankkeen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Retket

Retket olivat yleensä luontoretkeä, joissa tavoitteena oli metsään ja luontoon tutustuminen sekä retkeilytaitojen oppiminen. Retkeä toteutettiin myös koko perheen retkipäivinä. Retket suuntautuivat yleensä paikallisiin luonto- ja retkeilykohteisiin. Muita retkien kohteita olivat lähellä sijaitsevat uimahallit ja liikuntapaikat.

Välinehankinnat Liikkuva varhaiskasvatus -hankkeissa

Lisätietoa

Marianne Turunen

Tutkija
Strateginen tietotuotanto
Likes | Hyvinvointiyksikkö, Jamk
marianne.turunen@jamk.fi

Kaarlo Laine

Johtava tutkija
Strateginen tietotuotanto
Likes | Hyvinvointiyksikkö, Jamk
kaarlo.laine@jamk.fi

likes.fi

Avustukset

aviavustukset.fi

Elina Tarkiainen

Ohjelmakoordinaattori
Liikkuva aikuinen -ohjelma
Likes | Hyvinvointiyksikkö, Jamk
elina.tarkiainen@liikkuva aikuinen.fi

Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelma

liikkuvarhaiskasvatus.fi

Viittaus: Marianne Turunen, Elina Tarkiainen & Kaarlo Laine. 2021. Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmakooste. Liikunnallisen elämäntavan paikallisten kehittämishankkeiden seuranta ja arviointi 2021. Likes.

L I K E S